

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди»

Затверджено
Приймальною комісією
Протокол №4 від 24.01.2018 р.
Голова приймальної комісії

_____ В.П.Коцур

Програма
вступного випробування із
соціальної роботи

При вступі на навчання для здобуття освітнього рівня «бакалавр» на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»

Пояснювальна записка

Програма вступних випробувань з соціальної роботи розроблена на основі типових навчальних програм підготовки фахівців ОКР «**молодший спеціаліст**» спеціальності «Соціальна робота», «Соціальна педагогіка». Вступний екзамен із соціальної роботи проводиться з метою встановлення рівня науково-теоретичної та практичної підготовки вступників.

Вступні випробування проходять відповідно Правил прийому та «Положення про організацію та проведення вступних випробувань у формі письмового тестування в ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди».

У процесі відповіді вступники мають продемонструвати **знання** теоретичних основ соціальної роботи, технологій та методів соціальної роботи, а саме:

- предмету, основних категорій та понять соціальної роботи, її головних функцій;
- принципів соціальної роботи як наукової галузі та сфери практичної діяльності;
- основ соціальної роботи, її структури, функцій, напрямів здійснення та видів соціальної роботи;
- методів та технологій професійної діяльності соціального працівника;
- законодавчо-правових засад соціальної роботи;
- професійно-етичних норм соціальної роботи.

Мета вступного випробування – відбір абітурієнтів для навчання та здобуття освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю 231 «Соціальна робота».

Зміст програми

Програма вступного випробування включає перелік основних тем з професійно-орієнтованих дисциплін підготовки молодших спеціалістів спеціальності «Соціальна робота»: теорія соціальної роботи, технології соціальної роботи; критеріїв оцінювання; списку рекомендованої літератури та варіанту тестових завдань.

Програма вступного випробування

Тема 1. Соціальна робота як вид суспільної і професійної діяльності. Мета, завдання і напрямки соціальної роботи. Суб'єкти і об'єкти соціальної роботи. Функції, структура, рівні та принципи соціальної роботи.

Тема 2. Теоретичні засади соціальної роботи. Індивідуальна і групова соціальна робота. Теоретичні моделі соціальної роботи. Сфери призначення і застосування соціальної роботи.

Тема 3. Професійний портрет фахівця соціальної роботи.

Вимоги до фахівця соціальної роботи. Сфери діяльності, функції, ролі фахівців соціальної роботи. Зміст і структура професійно-етичної культури спеціаліста.

Тема 4. Технологізація процесу соціальної роботи. Методи та прийоми соціальної роботи. Специфіка і класифікація технологій у соціальній роботі. Структура технологій соціальної роботи.

Тема 5. Загальні технології соціальної роботи. Сутність та характеристика технології соціальної діагностики. Сутність та етапи технології цілепокладання. Соціальне передбачення і прогнозування в технологіях соціальної роботи. Моделювання як технологія соціальної роботи. Соціальне проектування в технологіях соціальної роботи.

Тема 6. Технологія соціальної профілактики і реабілітації.

Сутність, мета і завдання соціальної профілактики. Зміст профілактики в соціальній роботі. Види соціальної профілактики. Технологічний процес соціальної профілактики. Соціальна реабілітація як напрям соціальної роботи. Мета і завдання соціальної реабілітації. Реабілітація представників кризових, дезадаптованих і соціально-вразливих груп. Технологічний процес соціальної реабілітації.

Тема 7. Технологія соціального консультування .

Сутність, мета, суб'єкти та об'єкти консультування. Принципи консультативної взаємодії. Структура, типи, моделі консультативної взаємодії. Консультативна бесіда як метод роботи консультанта. Технологія сімейного консультування.

Тема 8. Специфічні технології соціальної роботи.

Соціальна опіка і піклування. Соціальне забезпечення. Соціальне страхування. Соціальна освіта і навчання

Тема 9. Міждисциплінарні технології і методики соціальної роботи

Соціологічні технології в соціальній роботі. Психологічні технології в соціальній роботі.

Тема 10. Конкретні технології соціальної роботи. Технологія соціальної роботи в закладах освіти. Технології соціальної роботи з сім'ями. Технології соціальної роботи з молоддю. Технології соціальної роботи з особами з девіантною поведінкою. Технології соціальної роботи з жінками. Технології соціальної роботи з особами з функціональними обмеженнями. Технології соціальної роботи в пенітенціарній системі.

Список рекомендованої літератури

1. Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами: Збірник наукових праць./ За заг ред. П.М. Таланчука, Г.В. Онкович. – К.: Університет «Україна», 2000, №2. – 339с.
2. Актуальные проблемы социализации девушек–подростков: Сборник научных статей /Под общ. ред. Г.М. Лактионовой. – К.: А.Л.Д.,1995.-с. 81-96.
3. Белоусов С. Детские девиации: причины і последствия, - С. – Петербург: “Луч”, 1998. – 197с.
4. Братусь І. Технології соціальної роботи з неповнолітніми матерями в США // Профілактична психологія та соціальна робота.
5. Введення в соціальну роботу: Навч. Посібник / Семигіна Т.В та ін. – К.: Фенікс, 2001. – с.163 – 165.
6. Венгрешановська О., Костін С. Соціальна політика і соціальна робота. – 2003. №2. – с.38 – 47.
7. Вступ до соціальної роботи. Навчальний посібник/ За ред. Т.В. Семигіної, І.І. Миговича – К.: Академвидав, 2005.
8. Гакунь І. Нові підходи у наданні допомоги людям із психічними захворюваннями// Соціальна політика; соціальна робота. – 2004. -№2. – с.51-53.
9. Грига І., Кабаченко Н. Розуміння бездомності: підходи до вивчення // Магістеріум. – Випуск 10. Соціальна робота і охорона здоров'я. – К.: КМ. Академія, 2004.
10. Діяльність центрів соціальних служб для молоді України: сучасний стан і перспективи розвитку. –К.: Академпрес, 1999. с. 44-47, 59 – 61.
11. Дмитренко М.І., Тропін М.В., Волков П.О. Попередження насильства в сім'ї. – Дніпропетровськ, 2001. – 50с.

12. Етичний кодекс спеціалістів з соціальної роботи України // Соціальна політика і соціальна робота. 2003.-№1.-с.16 -22.
13. Зайцева З.Г., Трубавіна І.М. Комплексна програма центрів ССМ.
14. Закон України, «Про попередження насильства в родині» від 15.11.2001.
15. Зверева І.Д., Козубовська І.В., Керуман В.Ю., Пічкарь О.П. Соціальна робота з дітьми та молоддю (теоретико-молодіжні аспекти), Ч – І-Ужгород: УНУ, 2000.-192с.
16. Іванова І.Б. Соціальна робота (Теорія: практика). Навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. – К.: РМУРОЛ «Україна», 2004. – 408с.
17. Кабаченко Н. Система підтримки та допомоги бездомним //Соціальна політика і соціальна робота. – 2003. №1. – с.61-73.
18. Канткова І.П. Медико-соціальні проблеми юного материнства: програма соціальної роботи з юними матерями. - М.: Центр общечеловеческих ценностей, 1992.-53с.
19. Коваль Л.Г., Зверева І.Д., Хлебик С.Р. Соціальна педагогіка. – К., 1997. – 164с.
20. Кравченко Р.І. Соціальна робота з розумово відсталими людьми: Навч. Посібник. – К.: Віпол, 2001. – 48с.
21. Лукашевич М.П., Семигіна Т.В. Соціальна робота (теорія і практика): Підручник. – К.: Каравела, 2009. – 368с.
22. Мартиненко А.В. Медико-соціальна робота: теорія технології, освіти. – М.: Наука, 1999. – 240с.
23. Молодь України у дзеркалі соціології. – К.: УІСД, 2001 – 210с.
24. Основы социальной работы: Учебник / Под ред.П.Д.Павленок.- М.: ИНФРА,- М, 2002. – 195с.
25. Превентивна робота з молоддю за методом «рівний – рівному»: Навч. Посібник / За ред. І.Д. Зверевої. – К.: Навч.книга, 2002. – 256с.
26. Про становище інвалідів в Україні та основи Державної політики щодо вирішення проблем громадян з особливими потребами/Державна доповідь. – К.: Соцінформ, 2002. – 160с.
27. Психическое здоровье: новое понимание. – Вооз, 2000.
28. Робота з конкретними групами клієнтів / За ред. Тетяни Семигіної та Ірени Григи. – К.: Видавничий дім «Кієво-Могилянська академія», 2004. – 75с.
29. Руководство по предупреждению насилия над детьми/ Под ред. Н.К.Асановой. – М.: ВЛПДОС, 1997.

30. Сафонова Т.Я., Цимбал Е.И., Жестокое обращение с детьми и его последствия/ Жестокое обращение с детьми: сущность, причины, социально–правовая защита. –М., 1993.
31. Система захисту дітей від жорсткого поводження: Начально–методичний посібник / За ред К.Б.Левченко, І.М. Трубавіної. – К.: Держсоцслужба, 2005. – 396с.
32. Социальная педагогика: Курс лекций: Учеб. Пособие для студ. высших заведений / Под общ. Ред. М.А.Галагузовой. – М.: Гуманный изд. центр. БЛАДОС, 2003. – 416с
Соціальна педагогіка: теорія і технології: Підручник за ред. І.Д. Зверєвої –К.: Центр навчальної літератури, 2006-316с.
33. Соціальна підтримка сім'ї // Комплексні програми центрів ССМ. – К., 2001 – с. 5-6, 24-26.
34. Соціальна робота в Україні: Навч. посіб./ За заг. ред. І.Д. Зверєвої, Г.М. Лактіонової. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 256 с.
35. Соціальна робота: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2004. – Ч. 1: Теорії та методи соціальної роботи /За ред. Т.В Семигіної, І.М. Грим – 2004. -224 с.
36. Соціальна робота: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2004. – Ч. 2: Теорії та методи соціальної роботи/За ред. Т.В Семигіної, І.М. Грим – 2004. -224 с.
37. Соціальна робота: Короткий енциклопедичний словник. – К: ДЦССМ. / Соціальна робота. Книга 4. – с.194 – 197.
38. Соціальна робота: технологічний аспект / За ред. проф. А.Й. Капської. – К.: ДЦССМ, 2004. 364с.
39. Соціальні служби – родинні : Розвиток нових підходів в Україні / За ред. І.М. Григи, Т.В. Семигіної. – К., 2002. -128с.
40. Стандарти соціальних послуг у сфері протидії ВІЛ/СНІД в Україні (передумови та перспективи) / Автор.колектив: Андрієнко Т., Банах І., Лях В. та ін – К.: Видавничий дім «Києво–Могилянська академія», 2005. – 125с.
41. Становище дітей та жінок в Україні. Ситуаційний аналіз. – К., 2001.
42. Технології соціальної роботи: Учебник/ Под общ. ред. проф. С.И.Холостовой. - М, 2002. – 128с.
43. Технології соціально-педагогічної роботи: Навч. посібник/ За заг. Ред. проф. А.Й.Капської. – К., 2000 – 372с.
44. Ткаченко М, Кравченко Д., Психіатричний діагноз у дитини: інформація для батьків. – К.: Артур – А, 1999. – 48с.
45. Тюпля Л.Т., Іванова І.Б. Соціальна робота (теорія і практика). Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.:ВМУРОЛ «Україна», 2004. – 408с.

46. Трубавіна І.М. Соціально–педагогічна робота з неблагополучною сім'єю: Навч. посібник. – К., 2002 -132с.
47. Шеляг Т.В. Современная семья и социальная работа. – М., 1999.-249с.

Варіант тестового завдання

- 1. Який вид діяльності виник та утверджується з метою задоволення насущних потреб суспільства і його громадян?**
  - а)Соціальна робота
  - б)Соціальна педагогіка
  - в) Психологія
  - г) Соціологія
- 2. Коли соціальна робота утвердилася в Україні як самостійний вид діяльності?**
  - а)90-ті роки ХХ ст.
  - б)Початок ХХІ ст.
  - в)60-ті роки ХХ ст.
  - г)80-ті роки ХХ ст..
- 3. Вкажіть сфери призначення соціальної роботи**
  - а)Державний сектор, недержавний сектор, регіональний рівень, адміністративний рівень
  - б)Державний сектор, недержавний сектор
  - в)Макрорівень, мезорівень, індивідуальний рівень
  - г)Масовий, груповий, та індивідуальні рівні
- 4. Розвиток чи відновлення взаємовигідних стосунків між індивідом та суспільством для полегшення якості життя кожного його члена –це..... (продовжити вислів)**
  - а)Мета соціальної роботи
  - б)Завдання соціальної роботи
  - в)Напрямок соціальної роботи
  - г)Технологія соціальної роботи
- 5. Допомога людям, які мають проблеми, віднайти шляхи їх вирішення; допомога людям допомогти собі; захист найбільш вразливих членів суспільства від них самих та від інших осіб; нагляд за людьми; патронаж або догляд за тими, хто не в змозі сам за собою доглядати – це .... (продовжити вислів)**
  - а)Напрями соціальної роботи
  - б)Завдання соціальної роботи
  - в)Цілі соціальної роботи
  - г)Види соціальної роботи
- 6. Яка з функцій професійної діяльності соціального працівника полягає у диференційованому, індивідуалізованому та точному визначенні людей, проблем і умов, їх взаємозв'язків як необхідної основи для диференціації допомоги?**
  - а)Діагностична
  - б)Прогностична
  - в)Організаторська
  - г)Соціально-економічна
- 7. Які компоненти включає структура соціальної роботи?**
  - а)Суб'єкт-зміст-управління-об'єкт та функції, які реалізуються в дії
  - б)Суб'єкт – об'єкт – функції
  - в)Об'єкти-суб'єкти- мета- результати
  - г)Мета-зміст-управління – результат
- 8. Назвіть базові процеси соціальної роботи.**

- а) Соціалізація і адаптація
- б) Спілкування і діяльність
- в) Освіта і навчання
- г) Допомога і захист

9. Що визначають як підвалину професійної майстерності?

- а) Професійну спрямованість
- б) Професійну самосвідомість
- в) Професійне мислення
- г) Професійну компетентність

10. Що називають як цінності соціальної роботи?

- а) Моральні відносини, категорії моралі за допомогою яких формуються моральні принципи
- б) Межі компетенції соціального працівника
- в) Норми професійної етики
- г) Ідеї та переконання,

11. Що створює внутрішню професійно-етичну культуру?

- а) Засвоєння етичних категорій
- б) Засвоєння цінностей і норм поведінки
- в) Засвоєння загальнолюдських цінностей
- г) Комунікативна культура

12. Які аспекти професійно-педагогічної культури розглядаються із позиції загальної культури?

- а) Ціннісний (аксіологічний), технологічний, особистісно-творчий
- б) Ціннісний, мотиваційний, результативний
- в) Технологічний, мотиваційний, когнітивний
- г) Мотиваційний, операційний, творчий

13. Сутністю якої ролі є – забезпечення керівництва, управління агенціями та організаціями шляхом порад, пропозицій як підвищити ефективність роботи служб, надання послуг.

- а) Консультант
- б) Терапевт
- в) Брокер соціальних послуг
- г) Захисник прав та інтересів

14. Виокремити методи, які належить до методів аналізу діагностичної інформації.

- а) Тестування
- б) Спостереження
- в) Класифікація
- г) Опитування

15. Назвіть структурні компоненти технологій соціальної роботи.

- а) Проект, алгоритм, результат
- б) Програма, операції, інструментарій, оцінка результатів
- в) Проект, алгоритм, стандарт діяльності, критерії оцінки результатів
- г) Програма, діяльність, трансформація, оцінка результатів

16. За якими ознаками класифікують методи соціальної роботи українські вчені?

- а) За напрямками і формами діяльності; за об'єктами та суб'єктами соціальної роботи
- б) Соціально-економічні, організаційно-розпорядчі; психолого-педагогічні методи
- в) Науково-дослідні та перетворювальні методи
- г) Первинні (класичні та інноваційні); вторинні методи

17. До якої групи методів, що класифікують українські вчені, відносяться індивідуальні, групові, в громаді?
- а) За об'єктами соціальної роботи
  - б) За суб'єктами соціальної роботи
  - в) Психолого-педагогічні методи
  - г) Перетворювальні методи
18. До якої групи методів відносяться підтримка, надання інформації, роз'яснення, рекомендації?
- а) Психолого-педагогічні методи
  - б) Організаційно-розпорядчі методи
  - в) Соціально-економічні методи
19. Надання допомоги індивідам і сім'ям у розв'язанні психологічних, міжособистісних, соціоекономічних проблем шляхом взаємодії з ними - це яка форма роботи?
- а) Індивідуальна робота
  - б) Групова робота
  - в) Робота в громаді
20. В основу якої теоретичної моделі покладено ідеї та техніки психоаналізу?
- а) Психодинамічна модель
  - б) Когнітивно-біхевіористська модель
  - в) Гуманістична модель
  - г) Системно-екологічна модель
21. Вкажіть психологічний метод, який дозволяє досягнути "реставрації" міжособистісних стосунків у випадку, коли мовний контакт з клієнтом порушено чи взагалі не існує.
- а) Казкотерапія
  - б) Тестування
  - в) Епістолярна терапія
  - г) Сугестія
22. До методів суто соціальної роботи відносять:
- а) Соціодрама
  - б) "Рівний-рівному"
  - в) Соціометрія
  - г) Епістолярна терапія
23. До якої групи методів відноситься аналіз соціуму?
- а) Педагогічний
  - б) Соціологічний
  - в) Соціальної роботи
  - г) Психологічний
24. Який метод соціальної роботи передбачає догляд за чужою дитиною, є особливим видом опікунства?
- а) Фостерінг
  - б) Опікунство
  - в) Усиновлення
  - г) Державна опіка
25. Який з методів характеризується як усвідомлений, аргументований, логічно і фактично обґрунтований вплив на систему поглядів і уявлень іншої людини?
- а) Навіювання
  - б) Переконання
  - в) Зараження
  - г) Наслідування

Форма проведення вступного іспиту – письмове тестування.

Кількість питань у тесті – 25

Тривалість тестування – 1 год

Критерії оцінювання - завдання оцінюється за 100 - бальною шкалою. Правильна відповідь оцінюється у 4 бали, неправильна відповідь – 0 балів. Максимальна кількість балів – 100, мінімальна кількість балів – 52.

Вступники, які набрали менше 52 балів до участі в конкурсі на зарахування не допускаються.

Голова фахової атестаційної комісії,
ст. викладач кафедри соціальної педагогіки
і соціальної роботи

Перхайло Н.А.